

# BARS-HONT

KÖZMŰVELŐDÉSI-, TÁRSADALMI- ÉS POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak: Egészévre 10.—  
Félévre 5.—, negyedévre 2.50 pengő  
Egyes szám ára: 20 fillér

Megjelenik minden vasárnap reggel  
FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS  
FELELŐS KIADÓ: BARTHA PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal Léva.  
Telefon 98.  
Kéziratokat nem őrzünk meg.

## Hazánk oltárának legszebb virága

Irta: Lengyelfalusy József

Egy nép királyi nemzetsége sem adott annyi szentet a világnak, mint a mi magyar népünk honszerző és honalapító királyi törzse, árpád-házi dinasztia. A bölcs Szent István király, a délceg Szent Imre herceg, a lovagias Szent László király, a jóságos, emberszerető Szent Erzsébet hercegnő alkja mellé új fényes csillag jelent meg a magyar szentek egén akkor, amikor XII. Pius pápa, hazánk igazi őszinte barátja Árpád-házi Margitot a szentek sorába iktatta és füstleletét az egész világra kiterjesztette.

Margit történetében az őszövetségi szentírás egy legendás, esete ismétlődik meg örök példaképpül:

Jeffé vezérnek választották a zsidók az ammoiták elleni háborúban. Ez követséget küldött az ammon királyhoz, hogy okos előterjesztésével elhárítsa a háborút hazája felől. Sikertelen kísérlete után hadbavonult, de a harc előtt megígérte Istennek, hogy felajánlja neki azt, aki először jön vele szembe visszatértekor háza ajtaján. Történetesen egyetlen leánya volt az, aki apját, a győztes hadvezért diadallal fogadta. Az apa is, meg a leánya is a fogadást megtartotta.

IV. Béla királyunk is mindent elkövetett, hogy hazánk a tatárok véres hadjától megóvja. A gázos mohi csata után minden békekísérletesez hiábavaló volt és a barbárok végigpusztították országunkat. Felgyújtották városainkat és falvainkat, elrabolták leányainkat és asszonyainkat, lenyilázták gyermekeinket s csak azok menekültek meg őseink közül, akik valamely erős megközelíthetetlen várba menekültek idejüket bezárkózni, vagy az erdők rejteteibe bujdosztak el, hogy pusztá életüket megmentse.

Első segédlelkészi helyem a Vértesek közelében fekvő kis falucska volt. Ott egy barlang melletti majort most is Anyácsának hívják és az a monda járja, amely talán valóság, hogy egy öreg anyóka itt gyűjtötte össze a tatárpusztítások árván maradt magyar gyermekeket és így őrizte meg őket a szebb jövőnek.

A tatárok mindenek előtt koronázott királyunkat akarták kézrekeríteni, aki kénytelen volt a dalmát partokra menekülni és Trau várában védekezni. Itt fogadta meg második alapító királyunk azt, hogy születendő gyermekét — ha leány lesz — Istennek fogja ajánlani.

És miként Jeffe és leánya, úgy Béla és leánya Margit szintén megtartották Istennek tett fogadalmukat. Hiába jött a legdiszesebb küldöttség Prága városából, Ottokár királytól, árpád-házi királyunk leánya nem volt hajlandó felcserélni aranykoronával Krisztus tövises koronáját. Anjou Károly emberrel hiába hívogatták az örökké szép napverős Nápolyba Margitot. Inkább véresre dolgozta királyi kezét a Nyulak szigetén egy ódon kolostorban, csak hogy vezekljen egy nemzetért, annak büneiért és megostromolja az Eget imáival országunk aprajairt és nagyjairt. Hányszor virrasztott és bőjtölt a kolostor rideg magányában csak azért, hogy nagybátyja István kiengesztelődjék királyi atyjával Bélával és belássa ő is, meg minden magyar ember, hogy országunk átka miként Mohinál, úgy mindenkor a turáni átok, a testvérviszály volt? Meny-

nyit megkönnyezte népének átkozódó és káromkodó természetét, amellyel az Eg haragjait vonta mindig magára és azt a szerencsétlenséget, hogy még akkor is, amikor a hazában a véres kardot kellett már körülhordani, az ország nagyjai között — vezetői között — tovább tartott a dinomdánom vagy a pártoskodás?

Mennyit vezekelt hazánk egyik legszebb gyöngye, Margit királyi hercegleány, hogy apjának országépítő munkája karba ne vesszen és romba ne dőrtsék az elpuhult unokák azt, amit nagy őseink nekünk megszerettek és birtoklásul hagytak?

S a királyi leány vezeklő élete egy egész nemzetért valóban csodát cselekedett.

Már a természet is csodakertté varázsolta azt a kis szigetet, amely Margit idejében azert viselte a „Nyulak szigete” nevet, mert a sok sűrű, vad bozótnak, bojtortjában nagyon elszaporodtak az üregi nyulak. Nemcsak országunk gyöngye lett e sziget de csodájára jöttek oda a békeben még a legmesszebről jövő idegenek is, hogy testüknek, lelküknek pihedést, nyhét és gyógyulást nyerjenek. A Duna hús hajbitolt körülmosott szigeten forrón gőzölgő gyógyforrások fakadtak és még a szabad strandfürdőn is olyan vízben lubikolhatnak az emberek, amelynek tüzet nem a szén, nem a villany, hanem Szent Margit lábnyomától megáldott, megszentelt szigetföld a maga erejéből adja kiszávozva magából a föld belsejének rejtett, titkos erőt. Ez maga is egy csoda.

De ennél nagyobb Szent Margit áldozatos

lelkének kisugárzása, amely most szenttéavatásának ünnepeiben az egész országra gyógyítólag nevelőleg és vigasztalólag hat. Elborult sötét egünkön újra egy fényes csillag támadt. Mindenki érzi, mindenki tudja, hogy ha csak kis morzsányit megvalósítunk abból az áldozatkészségből, Isten- és hazaszeretetből, amit Árpád-házi Szent Margitnál egész tökéletességben, az emberi képesség teljességében és hősiességben mivoltában látunk, akkor nem kell kétségbeesnünk hazánk bármilyen nehéz sorsa felett sem.

Csodát tett nekünk Szent István királyunk jubileuma az eucharisztikus esztendőben és Szent László királyunk ünnepe. A trianoni bélyekek Szent Imre herceg napján törtek szét. Most Margit királyi leány ünnepe is meg fogja hozni a szebb jövőt!

Országunk nagyjait erőneik miatt mindnyájan tiszteletben tartjuk. Ifjúságunk elé állítjuk példaképpül Kálmán királyunkat, a tudóst, Mátyást az igazságosat, Hunyadit a hőst, Kossuthot a lánglelkű hazafit, Széchenyit a legnagyobb magyart. Mennyivel méltóbb és érthetőbb az, hogy magasabb tisztelettel illessük és kövessük azokat a nagyjainkat, akik nemcsak hazánkért áldozták fel életüket, hanem Isten engesztelésére, jövőnk védelmére, mindnyájunk okulására a legnagyobbat tették, amit ember tehet — Isten rabjai lettek értünk magyarokért, utódokért Miltó és helyes volt tehát, hogy Árpád-házi királyleányunk, Szent Margit tiszteletben részt vett országunk aprajá, nagyja és mindenki kivétel nélküli halát ad a római szentatyának, hogy új csillaggal és ékes gyöngyvel ajándékozta meg nemzetünket amikor Isten legalázatosabb szolgálatát Szent Margitot a világ általános tiszteletére ajánlotta és a szentek díszes sorába iktatta.

## Csütörtökön beszél Antal István Léván a Munkaközösség alakuló ülésén

Még emlékesztünk be az a két klasszikus beszéd, amit dr. Antal István m. kir. nemzetvédelmi és propaganda miniszter Léván az Országzászló telephelye alkalmával és az iparkamarai nap alkalmával mondott el. Most ismét megjelenik városunkban és csütörtökön délután 5 órakor a vármegyeháza nagytermében szóval fel a Bars-Hont k. e. e. vármegyék társadalmi egyesületei munkaközösségének alakuló ülésén. A miniszter beszédét hatalmas érdeklődés előzi meg vármegyesserte. Igen sokan jönnek be vidékről is. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy helyeiket időben foglalják el. Maga a Munkaközösség megszervezése már teljes erővel folyik. A legtöbb meghívott kulturregyesület már csatlakozott hozzá. A Munkaközösség nem érinti az egyesületek autonómiáját, de a háború kelles közepén az ország nyugalma, a társadalmi erők cáptudatos megszervezése és munkába állítása, az egységes nemzeti közszellem kialakítása szükségesé teszi az összefogó közös munkát a nagy magyar célokban és kérdésekben. Antal István ezeket a nagy magyar célokat és kérdéseket fogja ismertetni és rá fog mutatni ezek megoldására. Örömmel üdvözöljük a minisztert és a Munkaközösség megalakulását, mert így

a nemzeti propaganda fel fogja tudni venni az érintkezést a társadalom legkülönbözőbb rétegeivel és kialakulhat az az egységes magyar közszellem, amely annyira fontos most a háborúban. Az alakuló ülésre a vármegye és Léva város közönségét eseten is meghívja az előkészítő bizottság.

## Megnyit a SZMKE népfőiskolája Verebélyen.

Verebélyen a SZMKE kulturházában megnyitja a SZMKE-nek a népműveléssel és a leányleventeikkel közösen rendezett női népfőiskolája. A helyi szervezet nevében Árva József tanár, ügyvezető elnök mondott beszédet. A SZMKE és a népfőiskola fontosságát méltatta Pekány Sarolta vezetőnő a nők szerepéről beszélt a magyar életben. Ezután Fėja Tibor, körzeti titkár a SZMKE nevében megnyitotta a népfőiskolát. Beszédében főbbek között a következőket mondta:

Művelt öntudatos, önfeláldozó, közösségi-érzetű boldogabb magyart! Ez egyfelületünknek, a Széchenyi Magyar Kultur Egyesület-

# Érsekujvári Takarékpénztár mérlegmegállapító ülése.

Az Érsekujvári Takarékpénztár mérlegmegállapító ülése az 1943. évben csaknem megduplázódott

A Hűsmagyaralföld legrégibb pénzintézete, az évszázados multra visszatekinthető Érsekujvári Takarékpénztár január 25 én tartotta meg mérlegmegállapító igazgatósági üléset.

A mérlegmegállapító igazgatósági ülés körérdelki számszerű adatairól és határozatairól az alábbiakban adunk tájékoztatást.

Az Érsekujvári Takarékpénztár szempontjából 1943 a megújuló év, az erőnyeres éve volt. Az eltelt — az intézet megalakulása óta számított 96 ik — üzetévbén bontakozott ki ugyanis annak az értékes, szoros üzleti kapcsolatnak jól szemlélhető kezdeti sikere, melyet az Érsekujvári Takarékpénztár a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal 1942. év közepén létesített.

Az intézet iránt megnyilvánuló és egyre fokozódó bizalmat mutatja a betétállomány folyamatos növekedése, mely 1 év alatt több mint 2 millió pengővel 5 442 000 — P-re gyarapodott, továbbá az évi 186 millió pengőre felszökött pénztári forgalom.

A nemzetgazdasági szempontból hasznos, hazafias szellemiségűl áthatott hitelpolitikát bizonyítja a hitelnyújtás megosztása, melyszert az intézet az elmúlt évben:

mezőgazdasági beruházási célokra	P 1.250.000.—
hadifontosságú üzemek finanszírozására	" 7.400.000.—
élelmezési iparok tőkeellátására	" 1.320.000.—
kereskedelem hitelezésére	" 4.100.000.—
egyéb célokra	" 1.213.000.—
<b>Összesen:</b>	<b>P 15.283.000.—</b>

folyósított ügyfelei számára a megállapított hitelkereteken belül.

A kihelyezési állomány egy év alatt 2.677 000 — P ról 4 857 000 — P-re növekedett.

Ezek szernt az Érsekujvári Takarékpénztár betétállományának növekedése az elmúlt évben százalékszerűleg kifejezve: 59% míg a kihelyezési állomány növekedése: 81%. Olyan fejlődésről tanuskodó számadatok ezek, melyek bizonyítják, hogy a nagyközönség bizalma és érdeklődése az Érsekujvári Takarékpénztár felé fordult és hogy ott az ügyfelek valóban előzékeny, gyors és pontos kiszolgálásban részesülnek.

Amidőn az Érsekujvári Takarékpénztár megerősödését örömmel regisztráljuk, még megemlékezünk arról, hogy a szép üzleti eredmény kialakulásában és az állományok fejlődésében részes a városunkban Eötvös-utca 1. sz. alatt működő fiók is melynek főnöke Windisch István, kit az intézet igazgatósága üzleti ténren szerzett érdemeinek elismeréséül cégjelzési jogosultsággal ruházott fel.

Az Érsekujvári Takarékpénztár igazgatósága — mint értesülünk — a február 13-án Érsekujvárott megtartandó közgyűlés elé oly javaslatot terjeszt, hogy az intézet osztalék fejében az elmúlt évben fizetett osztalék kétszeresét juttassa részvényeseinek.

— HÉTFOŊ ESTE hat órakor a Város-ház nagy termében a Munkaközösség ügyében a lévai hivatalok és egyesületok vezetői megbeszélést tartanak.

— A LÉVAI REF. ÉGYHÁZKÖZSÉG, TÁ-NÁCSTERMÉBÉN ma este 6 órai kezdettel gyűléseket tartunk, melyre minden tevértőnket szeretettel hívunk és várunk. Bibliamagyarországot tart Sabó Antal vallás-oktató lelkész. Rendezőség.

— SZABÁLYOZTÁK A CIPŐJAVÍTÁSOK ARÁT. A közellátási miniszter rendelkezlen szabályozta a cipőjavítások árát és kötelezte az ipartestületeket arra, hogy az új ártáblázatot megfelelőleg közzétegyék, azon kívül gondoskodjanak arról is, hogy ez a táblázat minden cipészműhelyben szemlélhetően kifüggesztéséék.

nek a jelszava. Ennek érdekében rendezünk népfőiskolákat, ezért hívjuk be a magyar falvak ifjúságát.

A fiú népfőiskolákon kívül női népfőiskolákat is rendezünk. Azért tesszük ezt, mert már a régi magyar életben is a nő egyrangú társa, mert a neve is azt mutatja, hogy feleség, volt férjének. Hogy egyenrangú társa legyen, egyenrangúnak kell vele lennie a szellemekben is.

Gondot fordítunk az általános és szakmüveltségre, nemzeti öntudatra nevelünk titeket és a magyar hagyományokban gyökerező szellemi kincsek feltárasával a magyarság jövőjében vetett kemény hitet érleljük meg benneteket. A tudás erejének megcsillóztatásával vágyat akarunk benneték ébreszteni a művelődésre és a tudás alapismeretének elsajátításával a tudás akarunk nektek adni a további önképzéshez. Jellemet akarunk formálni és kijelölni egy biztos utat, amely elvezet hazátok, nemzetetek és osztálytok jobb jövőjéhez. Azt akarjuk, hogy példaadó magyar anyák legyenek belőletek, jövőndöbéli férjetelek segítőitársai, gyermekeitek szerető anyái, fiataloknak és hazátoknak hű polgárai legyetek.

Ma itt a világháború kellős közepén a béke fegyverét, a szellem és kultúra fegyverét adjuk kezetekbe. A magyar falu a magyar élet őstörése. Hatalmas értékei még kihasználatlan, vagy mások, idegenek használták ki. A magyar falu értékes világát magának a magyar falu paraszti népének kell kihasználnia, Megmunkálásához a magyar kultúra ekéjét adjuk a kezetekbe. Dolgozzatok vele úgy, hogy minden idegen gyomót, gazt irtatok ki és a magyar falu értékei csak magyaroknak teremjenek. Ezután köszönetet mondott a vármegye alispánjának, dr. Hetényi Rezsőnek és az ONCSA budapesti és lévai vezetőinek, kik anyagilag biztosították a népfőiskolát.

ez csoda, mikor remek játékos gárda hordta össze hozzá az étvágyat. Zórád Aladár humorosa az ókacajból táplálkosik, nagy móka mester. Valamikor kitűnő honviván volt, de most jutott el igazán a bölcsességhez, mikor ádott humorával simogatta mosolygóssá a zord emberi sziveket. Márton István tenorja fiatal élményszerűbbé válik. Felső hangjai már csupa szárnyas, ragyogó hangpillangók. Technikája is mind érettebb. Látni, hogy szakavatott kék furja-faragja. Tőle még sokakat várunk. Missik Magda temperamentuma robbanó és elsodrő. Sínes és vibrációs a játéka is. Újvári Anna, az új szubrett, új színekkel és ritmusokkal gaszdigította az előadását. Valkovics Gizike az új primadonna nemcsak új primadonna jelenség, de játéka is finom és halk, miast egy drága csipke. Lóderer Lajos kitűnően karikírozott, Nagy László Gicsey Postája humorban is keményen megvárakoztat művészi munka. Jellemes bujták ott is, ahol csak nevetetni akar. Hubacek Luiza mindig jobb, már kiváló rutin birtokában van. Az egész darab egy kacagató nagy ciróka-miróka, bulelejítő, ami kincset ér a mai világban.

III.

Egyik nap orvos barátommal kint voltam a XII. utcában egy kis cipésznél, akiknek három gyermeke és felesége feküdt betegben. Én az orvossal szivesen mentem, minthogy engem, mint firkáló embert érdekelnek a sorok, amit ott futnak az utcán, vagy a fákban ismerkednek, vagy lebeszélés, hogy a patak vagy egy tal viselőbő tüköröződik a valóságba. De után 5 óráról 7 ig tartott a vizit, illetve birkóztunk a sárral. Irgalmatlan sötét volt a sár olyan vendégmarasztaló volt, mintha a legfinomabb csiriből készült volna. Talán azért ment a cipész a XII-ik utcába lakni. Én legalább tiszser elviselettem a csarjöpmet s mire megtaláltam, már vigan szalltak tovább a percek. A doktor súlyos természetével végtelen nyugalommal térdig cuppogott a gummi-arabikumban. Egykedvűen taposott és szemmel láthatóan élvezte ideges kintlódásomat. Azóta még jobban megbecsülöm az orvosokat, mennyi fáradság az orvos, legalább 20 kilométert gyalogol egy nap, aztán hazamegy s éjjel utána lohol a tudományak: olvas, tanul, hogy engem és téged is, aki úgy irigyeléd tőle a pár pengő utiatálmányt, megmentsen. Te káromkodnál, ha éjjel felzavarodnál, az orvosot pedig elvarod, hogy hajnalban is angyali mosolyai cirógassa meg esetleg borgóstól fejtájós fejedet. S az orvos még halálához közel is véd és gyógyít, mint a mi jó régi házidoktor becsink, aki utközben egy kapujában betegőt jövet roszkát a halálba beteg szívével. A cipész udvarába nem lehetett bemenni, minthogy feneketlen hóolvadásos árvis borította a lakáshoz vezető utat is. Orvhegyig sem lehetett látni, fekete tiszta volt beszázolva az egész vidék. Kifutaldan döltem a kapufélfához, mikor a doktor hármat habzózott a vakstótbén. Egyszerre egy emberi hang szólat meg a hátnk mögött, mintha földalól bujt volna elő valaki. — "Itt vagyok doktor ur, álljon a hátamra!" — S a doktor 110 kilós súlyával felült egy széles férfi hátra, aztán elnyelte a sötét éjszaka. Csak a víz és a sár cuppogását hallottam, aztán valahol egy ajtó nyikorgott, majd egy meleg férlinghas csapott felém, melyből szeretet és ragaszkodás csendült ki: — "Isten hozta doktor ur!" tudtam, hogy eljön, mert maga sohasem hagyja el a szegény embereket. "Köszönöm doktor ur!" — S ott a kapufélfának támaszkodva a szörnyű sötétben, Istenség közel gyorean elmormoltam egy imát az orvosért.

IV.

— MENTŐKOC SIT KAPOTT LÉVA. A

cseh megszállás alatt Léva városa a Vöröskereszt közösen mentőautót vásárolt. A mentőkocsi árát felerészben Léva város viselte. A mentőautót a felszabadulás előtt a csehek magukkal vitték, azóta érzékenyen éreztük hiányát. Most a honvédelmi miniszterium rendelkezésére a Vöröskereszt központja a lévai tisztóság, illetve a polgári légialom részére mentőkocsi bocsájtott rendelkezésre. Így a régi probléma kedvező megoldást nyert.

## VASÁRNAPI ÍRÁS

Írja: LÁSZLÓ MIHÁLY

I.

Mult szombaton Alsószecsnél élvestem az első és felsővárdi ifjúság színjátású jókedvűségét. Keresz János: "A kis cseléd" című népszimüvét játszották. Ez a szimüvet az "Órag begedő" énekekkel himenté át, hogy csillogóan vájjon a játék, mint napsugarban a tavassy zápor. Léván taraly is így láttuk a darabot, melynek círási sikere volt. Ezt bizonyította az is, hogy a lévai kis cselédbe ott az előadáson szeretett a férje, aki különben egy ismeretlen csendes szemlélő volt a közönségből. Csapó Lajos az alsóvárdi figyentő ur, remek rendező, technikai okokból ellállott az énekszámoktól s tisztán prózába fogta össze a darabot. És érdekes, hogy ez nem fosztotta meg a darabot a szépségeitől, csak a hangulatot változtatta meg. Derű helyett komoly érzéssel lopta be a humoros részleteket is, ami nagyobb dinamikát adott a játéknak. Robosztus volt: "A kis cseléd" komédiája a váradiak előadásában. Szereplők mind jók voltak, akik közül kiemeljük Balázs Jolánt és Pólya Imrét. Mindketlen csupa lüktető drámai erő. Uhrin Lajos huncut órega, nemes jóaságos érást sugárzott. Némét Lajos ellenszenves szerepében nehéz feladatot oldott meg. Pompos Julianna egyszerű eszöközökkel, jellemzően alakította a mama szerepét. Kis Gyula a hentes szerepében hódította meg a napsugaras Baranyai Lenkét. Balog Ellának is szinte párt kívántunk jó játéka jutalmául. Csontó Irén és Pólya Dina minden lében kanál két falusi nőnéje robbanó hatású volt. Megállapíthatjuk: az előadás megérdemli, hogy a többi falu is érdeklődjön utána, nem csak miután, hanem tanít is.

II.

Vasárnap Léván a Katolikus Körben látam egy boldog, kedves nyári mókát. A "Fehérvári hussárok" néztek meg Gábris Béla kitűnő rendezésében. Az egész darab francja saláta ízében tobzódtott a közönség nem is győste fogyasztani. De nem is volt

## KULONFÉLÉK

## Enek a Vértess alól

Itt élek a rozszant Vértessék között.  
Barátaim a fak és fűvek.

Heggel minden hókor rém köszönt,  
ha a harmat megmosa szemüket.  
A grófi erdők felett lebegnek,  
hol a banya füstje kavargog,  
halott levelek beszélnek nekem  
s gondaszalta, markos magyarok.

Pár leányka, pár apró legény,  
ha elmennék, utánam intene.

Tanítók, játszom, prédikálok én,  
harminc bányászgyereknek mindene.  
Élszenderült sok régi vágyam,  
festem a lélek tujait.

Régen levágtam hüvös ágyam  
lobogó, büszke szárnyait.

Fajtam szerelme oldott fel engem,  
dal leszek, csók leszek és kenyér.

Koldus népemet kell nevelnem,  
ne legyen gyenge és szegény . . .  
Fiaimmal dalolok és mese  
virágzik kéék szememen,  
egyik kezemben zászlom nyele,  
másikkal Jézust emelem.

Megyek zászlóval és keresztel,  
iskolám ring, mint egy hajó,  
s tán elköpök, mint falusi mester,  
nánipápis malochizáló :  
de néha a terem meghasad,  
növök a résen felfelé  
s a felhőkben lobog a hajam,  
a magasban, hol minden Istené.

Kerecsendi Kiss Márton.

— KÜLPOLITIKAI ELŐADASSAL ZÁRTA BE A SZMKE LÉVAI SZERVEZETE ELŐADÁSSOROZATÁT. Dr. Gömör László nyug. egyetemi tanár és meghatalmazott miniszter, a Magyar Kültügyi Társaság tagját köszöntötte ezalkalmi előadói asztala mellett a SZMKE. Nagy élettapasztalat és a diplomatanak a régi nemzetközi politika mozgató eseményeinek ismerete jellemezte a rendkívül érdekes kétórás hosszú előadást. A napjainkban a világ közérdeklődésében álló lengyel kérdéssel kapcsolatban a Magyar-Oszták Monarchiának a szerepét ismertette Lengyelország felosztásában. Lengyelországgal a magyar érdekek sohasem ütköztek, a lengyelekkel mindig baráti viszonyban álltak. Mária Teréziát felhívták Lengyelország feldarabolásában való részvételre, ezt erkölcstelenségnek tartotta és elutasította a felajánlást s csak akkor fogadta el Galiciát, amígdon Moszkva háborúval fenyegette meg a Monarchiát. Majd a keleti kérdést, a balkáni problémát ismertette, amely a Monarchia érdekkörébe esett, azonban ezzel szemben Moszkva a szlav testvériség és a vallásbeli axonosság alapján igyekezett befolyást gyakorolni a Balkánban. Az orosz törekvések ellensúlyozására Metternich Törökország fennmaradását támogatta. Ismertette a keleti kérdés magyar vonatkozásait és tárgyalta id. Andrásy Gyula külügyminiszter külpolitikáját, amely ebben a korban döntő tényezője volt a nemzetközi politikának. Az előadás noha nem érintette az szövetséges, amit nemzetközi politika néven ismerünk s rámutatott egyes szerződésekre megkötésének mozgató rugóira. Az értékes előadást Cséglődy Pál, a SZMKE lévai szervezeteinek elnöke mondott köszönetet az előadónak s záróbeszédében rámutatott arra,

hogy milyen megnyugvást ad a meggyászoknak az a tudat, hogy külpolitikáját ma már tisztára magyar diplomaták irányítják, ami biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a magyar vér nem fog idegen érdekek szolgálatában hullni.

— GYÁSZHIR. Kalocsay Gyula a régi lévai iparosok egyik köztisztelőben álló tagja, munkás életének 74. évében hosszú betegséget után elhunyt. Földi maradványát január 31-én helyezték örök nyugalomra őssicte részért mellett, a rk. egyház szertartása szerint.

— A LÉVAI EVANGÉLIKUS EGYZHÁZKÖZSÉG HIREI. A gyülekezet egyháztanácsa február hó 6-án, vasárnap d. e. 11 órakor a tanácssteremben ülést tart, melyen a zárszámoló közgyűlést kezdi el. A gyülekezet február hó 13-án, vasárnap d. e. 11 órakor közgyűlést tart, melynek tárgya az 1943. évi zárszámolás és az 1944. évi költségvetésről elfogadása. Az ülése külön meghívót nem bocsátanak szét, azért ezuton kívágy meg az előzőek az érdeklődő híveket. A gyülekezet lelkesze február hó 7-től 12-ig, kivéve 10-ét, minden nap délután 5 órakor a tanácssteremben hímelyítő előadás-sorozatot tart leányok és asszonyok számára: Evangélikus nők Krisztus közelében" összefoglaló címen. Hétfő: "Mit köszönnek az asszonyok Krisztusnak"; kedden: "A család Krisztus közelében"; szerdán: "A női hivatás"; pénteken: "Asszonyok Krisztus közelében"; szombaton: "Mit vegezhetnek a Krisztus közelében élő asszonyok" lesz a tárgya az előadásnak. Az előadás-sorozat a Nőegylet munkájába illeszkedik. Az előzőek kerzi azért a gyülekezet leány és asszony tagjait, hogy minél nagyobb érdeklődést tanúsítsanak az előadások iránt.

— BARSÍ ÉVÁT, városunk szülőfőtt f. hó 5-én avatták a debreceni Gróf Tisza István egyetem az orvostudományok tudorává.

— ARANYMENYEGZŐ. Prászk Ernő ny. Máv. segédtitiz és felesége Zapf Teresia f. hó 4-én ünnepek házasságuk felszázados évfordulóját s a templomban újból megáldatták boldog frigyüket.

— A LÉVAI VÖRÖSKERESZT f. hó 12-iki jótékony célú műsoros este iránt mind Leván, mind a környék meleg érdeklődés tapasztalható. A hazafias jótékonyág gyakorlása mellett itt művészi eleményben is része lesz a közönségnek. A nagyszerű szereplők mellé megnyertek meg Komjáthy Lajos lévai evang. lelkész is, aki magyar költők műveiből fog szavalni, így a műsor igen változatos lesz. Jegyek elővetelben Nyitrai és Tarsánál kaphatók.

— EGYHAZI HIR. A bíboros hercegprímás az elhalálózás következtében megtrédesdett csatlai plébániára Bartók János dercsikai plébánost nevezte ki, a dercsikai plébániára pedig Desső László lipolydómei adminisztrátort rendezte hasonló minőségben.

— KINEVEZÉS. Fülöp Géza lévai lakost a lévai járásbíróssághoz kezeleznék nevezték ki.

— HIBAIGAZÍTÁS. Lapunk multheti számának gyászírbe hiba csuszott be. Nem Lutovszky Károly, hanem Lutovszky Kálmán halt meg.

— AZ ALSÓSZÖLLŐSI SZMKE MÜKED-VELŐ GÁRDÁJA vendégszerelét Kismányán. Zsufolajog meglétt ref. egyházi tanácssteremben a legnagyobb sikerrel játszották Papp János "Tépett róssa" c. népszínművét. Bartha Irénke a főszerepben elsőrendű volt. Énekszámáival és kellemes hangjával nagy tetézet aratott. Ferusz Irénke, Bihary Eteleka, Bihary Sárika, Bartha Iionka is jól szerepeltek. Hance Iionka a bíróné szerepét játszotta szép készséggel. Kocsis Margitka öregasszony szerepébe elsőrendű volt. Tassy Gyula, Hance Károly, Bihary Sándor, Prcin László, Tóth Imre és Bihary János alakítási is jól hatottak. Előadták továbbá Bánkúti Reiber János "Agglegények főzövisszégja" c. vígjátékát, amelyben Bihary Kálmán, Bihary János, Bihary Eteleka, Bartha Iionka, Kocsis Béla, Tóth Imre, Hance Iionka sok derűt percet szereztek a hallgatóságunk. Dicséret érdemel az alsószöllősi gárda. Vendégk Béla alsószöllősi ref. lelkész fáradságot nem ismerő gondosrággal készítette elő a gárdát. Vezetése mellett szép jövő előtt áll.

— A FÖLDHÖZRAGADT SZÉGYEN EMBEREN MÉG VAN BECSÜLET. Ez a címe az siábbi közleménynek, amelynek kiadását egy munkánkó kerli tőlünk: Mért Lukács meglátta egy dohánybevaltói munkánkó elvesztett élelmezési jegyeit és azokat beszoigáltatta a közéleti hivatalba, ahol a munkánkó azokat meglapta s a becsületes meglátónak egynapi fizetését adta hiálából. Isten fizesse meg és adjon neki erőt továbbra is, hogy könnyebben bírja hunni a szemeset kocsit. (K. R.)

— A LÉVAI KATOLIKUS TÁRSADALOM ÜNNEPE lesz az irgalmas nőverek vezetése alatt álló poligári leányiskola félszázados jubileuma. Ötven év óta teljesíti a katolikus társadalom legnagyobb meglegedésére nemes hivatását az az iskola, amely a nőnevelés terén hervadhatatlan érdemeket szerzett. A jubileum alkalmából az intézet növendékei a Katolikus Kőr szinpadán f. hó 13-án délután fél 4 órai kezdettel árpádházi Szent Margit-ról szóló szinderebot adnak elő a nagyközönség részére. Az ifjúság részére az előadás 12 ón, d. u. 3 órakor lesz. Az előadás előtt ünnepi beszédet mond Henkey István elnöki iskolai igazgató. Jegyek elővetelben Nyitraiál.

— A LÉVAI ZENEEGYESÜLET NAGYSIKERŰ HANGVERSENYE. Kedden este a Városi Színházban gyűlt össze a lévai zenekedvelő közönség. A természet halk szibongás töltötte be, melynek Schindler Részó egyetemesi karnagy megjelenése vetett véget. Az előlegettassal együttjáró izgalom járta át a zenekar tagjait, mikor a karnagy felemelte pálcáját és beintette a nyitányt. (Rossini: Ojass uo Algriban.) Kezdetben érezni lehetett a játékon azt az izgatottságot, az allegróban azonban már a lendületbe jött zenekar tölényes játékok mutatott. Kitéró tapsal jutalmazta a közönség Schindler karnagyot és a zenekar tagjait. Ezután dr. Sierácki Artur az éreksujvári zeneiskola igazgatója vezényelte Mozart: Kis éji zene c. szerezését. Külön ki kell emeltnék a vezénylő személyét, aki nagy zenei tudását érvényesítve — mint a közönségből is többen megjegyezték — "egész légyével figemet adva" vezette a vonószenekart. A szünet után következett az est legkedvesebb ajándéka, melyet az Exatergomi Vönönségyes nyujtott a közönségnek. A négyes valamennyi tagja határozott és pontos játékkal szolgáította a Beethoven-i muzsikát, Bércsy László hegedűjátéka pedig külön élmény volt. A legkülönbözetőbb a közönség szünni nem akaró lelkes tapsát váltotta ki. A vonósnegyes viszonzásként Mendelssohn ráadását adott. Beszjezésül a szinfónikus zenekar Haydn Üstodob szinfóniáját játszotta el. A zenekar minden tagja átélte a mű nagyszerűségét és Schindler karnagy határozott, szép vezetésével, kitűnő előadással, méltón adta az est befejezését. Mindnyáján többet kaptunk mint amennyit vártunk. Megállapíthatjuk azt, hogy a zenekar az utóbbi két év alatt hatalmas fejlődött, mely eredmény elsősorban Schindler Részó egyetemesi karnagy érdeme, aki nagy lelkesedéssel és szorgalommal dolgozik azon, hogy a lévai zenekultúrát magasabb fokra emelje. A közönség szempontjából azonban kívánatosnak tartom azt, hogy a következő hangversenyeken ne csak a komoly zene érvényesüljön, hanem azon a közönség számára is érdekes legyen a könnyebb zeneidőre (Strauss, Suppé, Erkel, Millőcker stb.) is előadások kerüljenek. (drd.)

— A LEKÉRI ESZPERESI KERÜLET TANÁCSA január hó 26-án Léván a Katolikus Körben gyűlést tartott. A gyűlés előtt Jeszenszky Kálmán prélatus kanonok szentiait mondott. A gyűlést Zschar Ádám kerületi esperes bezedő nyitotta meg. Az A. C. kerületi szakosztályainak előadói ezután az 1943. évi hitvédelmi, sajtó, kulturális, szociális, karitatív munkáról szögláltak be. A beszámolókból kiváglóit, hogy a mult évben is eredményes munka folyt a kerületben, amely a katolikus érdekek mellett a magyar nemzeti érdekeket is szolgáította. Metzger Gabriella a Kalász főegyházmegeji litkarnóje rámutatott a Kalász egyesületek fontosságára és azok eredményes működésére. A beszámolók után értékes hozzászólások hangzóttak el. A gyűlésen jelen volt Jeszenszky Kálmán prélatus kanonok, Bars és Hont vármegyék állapánjának képviselője, a m. kir. tanfelügyelő, a lekéri kerület plébánosa, a r. kat. tanítói kar és az egyházközségek képviselői. A magas színvonalu gyűlés a pápai és a magyar Himnusz éneklésével ért véget.

## VITÉZI HIREK.

Az Országos Vitézi Szék a Vitézi Rendbe való felvételre érdemesnek találta: vitéz Sztári (Hlava) Győző honvársányi lakos, földműves, volt cs. és kir. 26. gy. ezredbeli t. szkv.-t, a nagysejűt, kieszűt, bronz vitézségi érmei és Kesk. igazolt tulajdonosát, 2 fű gyermek atyját. Nevezett az Országos Vitézi Szék rendelete értelmében a vitézi esküt a vármegyei vitézi székhatárány előtt január hó 29.-én tette, minek folytán a vitézi cím és jelvény használatára jogosult s a vitézi törvények és szabályok megtartására kötelezett.

## Veszélyben Léva vajellátása

A Tej- és Tejtermékgazdálkodási Központ januári rendeletével felfordította azt a keservesen fenntartott egységet, amelyet a Schoeller-cég gondos előrelátása folytán Léva lakossága január végéig a vaj-ellátás terén élvezhetett.

Eddig az volt a helyzet, hogy a Schoeller tejező meg szervezte a garamvölgyi tejtermékeket és felvásárolt tejfeleslegéből a mai viszonyokhoz mérten kielégítően ellátta Léva város közönségét tejjel és vajjal egyaránt. Ennek köszönhető, hogy eddig minden család hozzájuthatott heti vajadagjához, bármily szerény volt is az. Átlagosan számítva személyenként havonta kb. 15 dkg. vaj jutott minden lévai lakosra. Szerények vagyunk, beértük ennyivel is, hisz ez is havonta 20–24 méteraszt jelentett Léva számára.

Mivel zsirellátás terén Léva a kimondottan ellátatlan városokhoz tartozik, hiszen a heti fejadagunk személyenként csak 6 dkg. a bpesti 15 dkg.-hoz képest, — könnyű belátni, hogy a vajellátás Léva lakosságának létfontartási érdeke.

Az eddigi, bármilyen szerény, de az adott viszonyok közt kielégítő vajellátási egységet a Tej- és Tejtermékgazdálkodási Központ mult heti rendelete teljesen felborította, mert a Léva eddig havonta kitermelt 20–24 q-nyi vajból csak havai 650 kg.-ot engedélyezett Léva közzellátása számára és ennek is az elosztásával a Polgármesteri Hivatalt terhelte meg. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy Léva évente hetenként egy dkg. havonta pedig csak négy dkg. vaj jutna egy személyre, míg Pesten ugyanakkor havonta 20 dkg. vajat kap mindenki.

Ugyanakkor köteles Léva leszállítani Salgótarján számára 700 kg. vajat, míg a gyártott összennyiségéből fennmaradó többletet Bpestnek kell átadnia.

Egészen természetes, hogy Bpest és Salgótarján vajigényét is jogosnak tekintjük, de nem hagyhatjuk szó nélkül, ha ennek kielégítése a mi ellátalanaink rovására történik. Meg vagyunk róla győződve, hogy a Tejközpont nem ismeri Léva nem gazdasági, sem szociális, sem politikai helyzetét. Így bizonyára nem tudja, hogy Léva peremváros lévén, elvesztette piacának északi ellátói és szállítói, kik Léva teje és vajszükségletét nagymértékben fedezték. Ezzel Léva egyedül a Garamvölgyre támaszkodhat közzellátási szempontjából.

Eddig a Schoeller-tejezőnek köszönhető, hogy tejet és vajat Léva nem lehetett "feketén" forgalomba hozni. A fenti rendelkezés nemcsak Léva közzellátását, a lakosság legzselebb rétegeit, hanem magát a Tejezőmet Ur sűrűsően és haladéktalanul intézkedik, hogy a város érdekeit melyen sértő rendeletet a Tej- és Tejtermékgazdálkodási Központ vonja vissza és állítsa helyre az eddigi status quot.

## Köszönetnyilvánítás.

Ezton mondok köszönetet mindazon bajtársaknak, jóbarátoknak és ismerősöknek, kik fejlethetetlen fármer elhunya alkalmával részvétükkel felkerestek és Ót utolsó útjára elkísérték.

6zv. Sauerwein Jakabné.

— MA HARMADSZOR ADJÁK ELŐ A FEHÉRVÁRI HUSZÁROKAT A KATOLIKUS KÖRBE. Mult vasárnap vonultak fel ismét a Fehérvári huszárok a Lévai Katolikus Kör szinpadán és szerdán adták elő másodsor sor egy dertis operettet s ma vasárnap lesz a harmadik előadás, de amilyen vastapsok fogadták, biztosra vehető, hogy szerias sikere lesz. 13 év előtt ment először Léva szinpadán táblás házak mellett. Mint régi darab, természetesen nem a mal háborus szeszérből állítja előnk a huszárszereket, de nemis úgy, amint az a régi világban volt. Erdélyi Mihály, a szerzője caupán szorakostaini akart és ezen az alapon engedelmeket tett az akkori közfelfogásnak, hogy a huszár folyton csak női sziveket és kávéházi tükröket zud. Képzeltbeli alak Csantavéry huszárszerezes, aki azt mondja tisztjeinek, hogy nem akar ép tükröket látni a kávéházban. Ma már a huszárszerezes mára lelkesíti a tisztjeit, amidőn a fronton a halállal néznek farkasszemét. Az is bizonyos, hogy az új generáció szivében a reptülő és az ejtőernyős foglalja el azt a helyet, amelyet valamikor a pirosnadragcs huszár, a vörös ördög töltött be, ám az idősebb generáció fölében még mindig szép magyar muskikasszó gyanánt peng a huszár eskantujra. Elképzelhető, hogy a cseh megszállás alatt hogy hatottak a vitézkötezes magyar huszárhák és milyen érzelmeket kelettet a régi huszárok magyar szinpadás rubája a lévai szinpadon. Természeesen a cseh cenzura gondoskodott róla, hogy a huszártisztek lelkeinek legkomolyab érzelmei, a "Nem, nem, soha!" — "Igy volt és így lesz!" ne nyilatkozhassanak meg az operettben, de most nem gátolja semmi, hogy ez a réss is helyet kapjon benne, hiszen a cseh cenzura még az operett eredeti címét sem engedélyezte, akkor kapta a Zajndalyezik a kassárnya tetőjét" címet. Egyébként a régi emlékekről megbocsrájuk az operett giccsességét is, s csak azt a magyar levegőt érezzük benne ma is, amit a 13 évvel ezelőtti előadásain árasztott Léva magyarjaira s meglepette előttünk a reményesség csillogó sugarait: less ez még másként is. Általában megállapíthatjuk, hogy az előadás felülmuta a vidéki szinársulatok átlag teljesítményét. Gábris Béla a jókora rendező nagyszerű együttétt sorakoztatott fel. A stílusos szép díszletek, a pompás ruhák nagyban emelték az illuziót.

Az előadás minden részlete a legaprólékosabban ki volt dolgozva, alig binné, aki nem tudná, hogy nem hivatásos színészek, hanem műkedvelők mozognak a szinpadon. A primadonna szerepét Valkovics Gúlika adta, sok egyéni kedvességgel és díszlett finomsággal. Partnerével, a jéhangu és jó szinpadai alakú és elegáns Márton Istvánnal meleg sikert arattak. A szubrett szerepében Missik Magda mint eleven kisa ördög huncoktót, fűdió humorával vidám derűt szórt. A másik szubrett Ujváry Anna szines és behízogó jelenésé volt. Nagy László öseredeti humorral karikírozott. Hubacsék Lujza pompás komikává fejlődött. Zórád Aladár a humor nagy-mestere. A vidám ötletek halmozója ma is. Gábris Béla kemény, de a női szivek előtt elolvadó eszedes volt. Lóderer Lajos valóban méltó volt Csikorgó örmester szerepéhez, pompásan csikorgott és patlogott. A kisebb szerepök is képesegok javát öntötték szerepeibe, így osztoznak a sikerben is. Esek pedig a dalias huszártisztek és huszárok: Drdos Gyula, Tessák József, Dunai János, csillogó szemével kiűt a sorból Ghilányi Marika hadnagy ur. Még kell még emlékeztünk Dankó Győző, Lutovszky Sándor, Boócs Sándor, Kabát Lajos, Lóska Béla és Övecsny Lászlóról is. A sugó hálatatlan feladatt Miklóssy Béla tölti be. A nyolctagu zenekar Schindler Részó kitűnő vezetésével hivatás magaslátán áll, bátrán felveheti a versenyt a színházi zenekarral.

— TAKARÉKOSKODJUNK A PAPIR-ANYAGGAL. Budapest polgármestere szigorú utasítást adott ki a háborus nyersanyag-hiányra való tekintettel a horlék és papír-anyagjal való takarékosságról. A vidéken is helyénvaló lenne a legizorubb takarékosság. Azt látjuk, hogy nálunk pár soros írást vagy nyomtatást még mindig feleslegesen nagy papírlapokon továbbítanak.

— MEGHÍVÓ a Gyümölcstermelők Országos Egyesülete Bars és Honvármegyei Tagegyesületének február 13-án, határozat képtelenség esetén február 20-án 10 órai kezdettel a Vármegyei háza tanács-teremben tartandó évi rendező közgyűlésére. Tárgysorozat: 1) Új tisztikari tagok választása. 2) Ügy. igazgató beszámolója az 1942. évről. 3) 1943. évi zárszámadás. 4) 1944. évi költségvetés. 5) Munkaprogram az 1944. évre. 6) Indítványok. A közgyűlést megelőzően 9 órakor ugyanott igazgatóválasztmányi ülés. T. Tagjainkat meghívja és szives megjelenését elvárja az Elnökség.

— A GYÜMÖLCSTERMELŐK TAGEGYESÜLETÉNEK ELNÖKSÉGE tisztelettel felkéri tagjait, hogy az elv. eszedéssé vált tagjaidat a hivatalos helyiségben fizessek be. Mindnapalig 8-tól déli 12-ig fizethető be március 31-ig. Tovább értesítjük tagjainkat, hogy az 1944. évi leg-alkosnyabb tagdíj 4 P. s mind azok, akik a mult évben 2 P.-nél magasabb tagdíjakat fizettek, azok 50%-kal többet fizesnek. 5 P. helyett fizet 7.50 P.-öt.

— MA D. U. 5 ÓRAKOR fideszet kerül színtre a Keresztény Munkás Egyesületben az „Örmester ur jelentem alásán” c. operett.

— 40 ÉVES PAPI JUBILEUM. Jurka József zsemleri esperes-plebános, földink f. hó 7-én, hétfőn ünnepli pappá szentelésének negyvenedik évfordulóját és Zsemletern hétfőn reggel 8 órakor mutatja be hálaadó szentmiséjét az Urnak. Erdemekben gazdag lelkesül működéseknek eme jubilárius ünneppel mi is öszintén köszöntjük.

## Anyakönyvi hivatal bejegyzése.

SZÜLETÉSEK. Mattyasovszky Lajos Stugel Margit leány Márta Gabriella — Kácz Béla Ács Vilma fű Bela István — Kaszás István Paulik Ilona leány Hilda Valéria — Kosztolányi István Zima Erzsébet leány Gizella — Nemeth Margit leány halvasztott — Magyar Tibor Simon Judit fű Balázs Péter — Lehoczky József Chlebo Rozália leány Mária Magdolna — Garas Antal Romanovics Margit leány Márta — Hornyák Béla Toth Julianna leány Éva Julianna.

HÁZASÁGOK. Tamás Lajos rk. Mihalik Rozália rk. — Kis János ref. Kabát Ilona Irén rk.

HALÁLESÉTEK. Szaunerwein Jakob 45 éves — Kalocsy Gyula 74 éves — Nyilas József 60 éves — özv. Ujlaki Józsefné sz. Török Mária 68 éves.

## Rádióműsorunk Budapest 1-en

1944. febr. 7-től — 1944. febr. 13-ig.

Azonosak a mindennapi műsorokzvetéssel: 6:00 Úzen az otthon. 6:25 Ebrszító, torna. 6:45 Reggeli z. 7:00 Hrk. 8:00 Hrk: német, román, szlov. ruszin és szerb nyelven. 8:35 Zene. 10:00 Hrk. 12:00 Harangszó. 12:40 Hrk. 1:20 Időjelzés. 1:30 Honv. üzenetek. 2:30 Hrk. 4:45 Hrk. 6:50 Hrk. 9:40 Hrk. 10:10 Hrk: német, angol és francia nyelven, 11:45 Hrk. HÉTFŐ: 10:15 Honvédszene, 11:15 Kamarazene, 12:10 Rádiózene, 2:00 Szalonnótis, 3:00 Zene, 4:20 Táncazene, 5:15 Muzsika, 6:10 Cigányzene, 7:00 A 25 Nemzetv. Akademia megnyitása, 10:40 Dalok. KEDD: 10:15 Tűzoltózene, 11:15 Szalonnózene, 12:10 Muzsika. 2:00 Rádiózene, 3:00 Rendőrzene, 5:00 Táncazene, 6:25 Énekletés, 7:00 Cigányzene, 7:55 Rádiógyeuleg, 9:10 Magyar lant. 10:40 Zene. SZERDA: 10:15 Honvédszene, 11:15 Kamaragyűttes, 12:10 Postászene, 2:00 Léglerő-zenek, 3:00 Szórákotti-muzsika, 4:15 Zenélő lexikon, 5:00 Cigányzene, 7:50 Rendv. 10:40 Dallamok. CSÜTÖRTÖK: 10:15 Beszárkót-zenek, 11:15 Szalonnózene, 12:10 Szórákotti-zene, 2:00 Művészlemez, 3:12 Cigányzene, 4:20 Táncazene, 5:50 Dallamok, 6:35 A mi kis városunk, 10:40 Rádiózene. PÉNTEK: 10:15 Zene, 11:15 Fúvózene, 12:10 Szórákotti-zene, 2:00 Szalonnótis, 3:05 Dallamok, 4:20 Kamarazene, 5:00 Rádiózene, 6:20 Muzsika, 7:10 Zene, 8:10 Hangverseny, 9:10 Szalonnagyűttes. SZOMBAT: 10:15 Rendőrzene, 11:15 Zenekari művek, 12:10 Muzsika, 2:00 Zene, 3:00 Táncazene, 4:00 Telefontyári dalkör, 5:15 Cigányzene, 6:00 Ma este várlak, 6:00 Küllügyi hrk, 10:40 Zene. VASÁRNAP: 9:00 Gőr. kat. szt.-mise, 10:00 R. kat. istentisztelet, 11:15 Evang. istentisztelet, 12:15 Levente-műsor, 12:55 Rádió-zenekar, 2:00 Zene, 3:45 Cigányzene. 7:00 Dalok, 9:25 Chopin-művek.

Fajkakasok Dr. Karády Vendelénéél kaphatók Petőfi-u. 7, 211

2 drb. ruhaszékény jó állapotban eadó. Érdeklődni minden délután Koháry utca 44 szám. 212

Eladó egy faállványu szallagfűrés, egy gumis kocsi és lombfűrés deszka diákok részére kapható. Szabó faüzem Antal Gyula-u. 5. 213

Tanuló felvétetik Molnár vendéglőbe. 214

— A LÉGOLTALMI LIGA LÉVAI CSO-  
PORTJÁNAK elnöki tanácsa f. hó 1-én tar-  
totta ülését dr. vitéz Nagy Béla elnöklétével.  
Akucs István ügyvezető alelnök be-  
terjesztette a csoport 1943. évi munkásságáról szóló  
tartalmass jelentését, amelyben jelentős helyet  
foglalt el a polgári légoltalom kereteinek to-  
vábbi kiépítése és fejlesztése, a hátsóport-  
orárg parancsnokok alap és utánképzése.  
Kíváncsún tartja az elnöki tanács a város  
külsőterületi légoltalmának fokozottab meg-  
szervezését, mert ott a szegény néposztály  
körében, a szükséges légoltalmi felszerelések  
hiányában még mindig kedvezőtlen állapotok  
vannak, amelyek sürgős változtatást kívá-  
nának. Még kell találni a módját annak, hogy  
adott esetben a külvárosrészek sem kerüljenek  
hátrányos helyzetbe. A múlt évi szá-  
zmadatát és az 1944 évi költségvetési elő-  
irányzatot id. Pölözer István pénztáros ter-  
jesztette elő. Kara Oszkár felszólalásában  
csodálkozásának adott kifejezést a háztulaj-  
donosok meggyűlvánuló közbiztonsága miatt,  
amellyel a Liga erőfeszítéseit részvétel nélkül  
veszik. (Természetesen tisztelet a kivételnek!)  
Ugyanis a több mint 2400 lévai háztulaj-  
donos közül ma is csak alig 300 tagja van a  
csoportnak. Az évi közgyűlés idejét február  
14-én d. u. 5 órára, a városkésa tanács-  
terembe tűzték ki, amidőn az esedékes választ-  
ásokat megtartják.

— FELHÍVÁS! A HONSZ Léva v. és j.  
csoportjának vezetősége felhívja mindenok  
tagjainak figyelmét, akik különböző háttér-  
társi cikkeik készítésére kucorika háncsfonát  
akarnak tanulni, hogy ezen szándékukat je-  
lentsek a HONSZ irodájában, vagy v. Dom-  
bóvári (azelőtt Dobrovitsky) trafikban, Léva,  
Báya u. 2.

— Ellenőrzik a vendéglői árakat. A  
közönség sorából felmerült panaszok kap-  
csán elrendelték a vendéglői árak ellenőrzését  
Ugyanakkor meghagyta, hogy a hatóság a  
kiszolgáltattott adagok nagyságát is ellen-  
őrizze. Kimondotta a rendelet, hogy nem le-  
het magasabb árát kérni azon a címen, hogy  
az ételek különleges módon készültek.

**Okos háziasszony**  
tudja, hogy olcsóbb a  
**DIANA SÓSBORSZESZ,**  
ha az üres üvegeket összegyűjti  
és abban az üzletben, ahol vásárol,  
pénzért visszaadja.

— A FEGYVERNEKI BEKE KIRÁLYNÓ  
KÁPOLNÁRA adományozók további névsora  
lapunk szerkesztőségében az érdeklődőknek  
betekintésre rendelkezésre áll.

— ENGEDÉLY KELL A MOTORKERÉK-  
PÁROK ELADÁSÁHOZ. A közelmúltban kiad-  
ott miniszteri rendelet értelmében motor-  
kerékpároknak gumibronccsal együtt történő  
eladásához engedély kell. Ilyen engedély nél-  
kül történt eladás esetén a motorkerékpárt a  
forgalomból kivonják és az eladó és a vevő  
ellen kihágási eljárást indítanak.

— TILOS JELSZAVAKAT MÁZOLNI A  
FALRA. Annakidejére a kormány rendelettel  
tiltotta el a jelszavak, jelvények és felhívások  
vagyontárgyakra való festését, vagy más mó-  
don való alkalmazását. A rendelet hatályát a  
legtöbb helyen 1943. december 31-én állapi-  
tották meg. Most ugyanezek a közbiztonsági  
szervek újabb rendeletekben az aleprendelet  
érvényét meghosszabbították.

— IVÁN SÁNDOR a Léván is becsült  
volt szinagagatónak, aki az egész vagyonát  
a cseh megszállás alatt a magyar szinját-  
szásra áldotta, Kassa városra rendszeres havi  
segélyezést szavazott meg. Iván Sándor ma  
már tehetetlen beteg, tavaly a lábát ampu-  
tálták. Kassa városának nemes gesztusa  
Léván is elismeréssel találkozik.

1820—1828 években a megyei gyűlésekben  
mindig az alispánok elnökölték. Ugyanis a  
hoati örökös főispán herceg Koháry Ferenc  
m. kir. udvari főkancellár, báró Eszterházy Ignác  
főispánhelyettes egyszermind Abauj várm.  
főispánja, id. Majláth György pedig kir. sze-  
mélynök, majd országbíró volt s így ezek  
csak a tisztújításokon jelenhettek meg.

Az épület helyiségei azonban hova-tovább  
szűnnek bizonyultak, úgy hogy a gyűléseket  
az időjárás szerint, hol galyakból rögzített  
állás alatt, hol pedig az udvarban levő kocsi-  
szinben kellett megtartani.

1842. évben határozattal el a megyeháza  
kiépítése még pedig a nemesség költségén.  
A léval herceg Esterházy uradalom építé-  
sének: Ehmannok terve szerint 1842. évben  
kezdtek meg az építkezést és 1843. évben  
az épület e célra kihagyott melyedésében  
Luka Sándor főispán helyettes a számos elő-  
kelő vendég jelenlétében nagy ünnepélyes-  
séggel helyeztetett el az építkezés történetét  
tartalmass okmány.

Azután alig telt el egy negyedszázad a  
megyeházát ismét nagyobbitani kellett. 1872.  
évben a jobb száránny nyert elhelyezést a  
kir. törvényszék, ügyésség, járásbíróház,  
teleknylv., míg az udvarban a törvényszék  
i fogház. F. I.

**Mindent a Vöröskeresztért!**

A Lévai Vöröskereszt Önk. Ápolónői Szakosztálya  
által a Vöröskeresztes Hivatásos Ápolónői Iskolák  
céljaira rendezett „Láthatatlan teaset” megváltása  
címen befolyt adományok:

Özv. Bertalan Istvánné Vámosmikola, Toth Mária  
Garamnikola 6—6 P.

Dr. Hetényi Rezső, Dénes Zoltán, Franciscy Irma,  
Szabo Erzebet, Szilassy Dezső, Knopp Vilmos,  
Kucsera Imre, Ondrejkovits Mária, Mikus László,  
Baroska János, Deák Károly, Vokan Árpád, Nórápi  
Istvánné, özv. Vaskovits Árpádné, Viktorin László,  
Bázik Mihály, Lachky Elek, dr. Germán István,  
Szent Iványi Endre, Frank Zsigmond, Britka Sán-  
dor, Hraszó Sándor, Varannay Julia, Adamcsa Árpád,  
Knapp Dávid, Simovics Sándor, dr. Toth Antal,  
Habel Vilmos, Steiner Sándorné, Gaal Daniel, Pankó  
Istvánné, Draskóczy Aglaja, Geocze Bertalan, Blaskó-  
csics Károly, vitéz Parády István, Rozsnyó József,  
Petery Győző, Petery Lajos, Pekarik Vilmos, Prachár  
István, Váci István, Bakó Kálmán, Strba Miklós,  
dr. Steiner Oszkár, dr. Szeliánszky Ferenc, dr.  
Bótoi Bakó Zoltán, dr. Molnár Miksa, Czeglédy  
Ilonka, Varannay és Társa, Turpinszky István és  
Társ, Krámán Gyula Verebély, Szák Lajos Vere-  
bély, Reichel László Verebély, Meggyes Miklós Ve-  
rebély, Vayda Tivadar Verebély, Mednyánszky  
István Verebély, Petrács Géza Verebély, Novotni M.  
László Ipolyság, Klein és Löwy Ipolyság, Toth János  
Ipolyság, Brack Vaskereskedés Ipolyság, Unten-  
berger József Ipolyság, dr. Somló István Ipolyság,  
Zirrich Sándor Ipolyság, Klucska Daniel Zseliz, Ka-  
puszta Gyula Zseliz, Dampf Béla Zseliz, Nemes  
Jenő Zseliz, Nemes Jenőné Zseliz, Fejes Ernő Ze-  
liz, ifj. Masek Ferenc Zseliz, Szalay János Zseliz,  
dr. Sörös Jenő Zseliz, Horváth László Zseliz, özv.  
Unarcsék Gezáne Zseliz, Zseliz Kőszeg Előjárósága  
Zseliz, Gápel András Nagysalló, Hencze Sándor  
Nagysalló, Czeglédy István Nagysalló, Tóth László  
Nagysalló, Szentpétery Jenő Nagysalló, Simon  
István Nagysalló, Deák Ferenc Nagysalló, Tonhaiser  
Mihály Nagysalló, Máry József Mohi, Csatt Mihály  
Kisütle, Schwarcz Mihály Tild, Szaszak Bertalan  
Pozba, Schwarcz Sándor Dobogómajor, ifj. Kiss  
István Töhöl, dr. Agyagási Sándor Garamjezekény,  
báró Majthényi Anna Vajk, özv. Petrovich Beláne  
István Mariosztra, Weiner Ferenc Szentmihályur, Nyisk  
Lajos Garamnikola, Zelik Jenő Vámosmikola,  
Kántorok Anna Vámosmikola, Lenkey Gyula Vámos-  
mikola, Farkas Károlyné Vámosladány, Szabó Fe-  
renc Vámosmikola, Szabó Jenő Vámosmikola, Cselka  
Nándor Vámosmikola 5—5 P-t juttattak a fenne-  
vezett vöröskeresztes célra. A többi adományozó  
névsorát jövő számunkban közöljük. Isten áldása  
legyen a nemesszivű adakozókon! Vezetőség.

**Mozaik képek**  
a 100 év előtti Ipolyságról.

A török uralom miatt sokáig csatatér volt  
Hontvármegye területé. A törökök kiűzése  
után a megye rendi Kemencsana telepdedik  
le, ott tartották gyűléseiket és csak az 1800.  
év első tizedében költöztek át Ipolyságra,  
amely akkor már postával bírt.

Akkoriban Ipolyságnak 1500 lakosa volt,  
jellege pedig (ausi). Volt egy régi sóháza,  
mely később honvédiaktanya, majd még kés-  
őbb adóhivatal lett. Ezsel szemben a „kis  
megyeháza”, a későbbi alispáni lak s emellett  
az ugyancsak megyei tulajdonban lévő gyógy-  
szertár állott. Utánna a Trautwein-ház, vele  
szemben a Hummer és a Weisberger-házak.  
Innen egész a jelenlegi megyeházáig csupa  
szalmafedeű házak álltak, rozoga kerítések-  
kel. De ilyen házak állottak a piacér másik  
oldalán is egész a Hid utcáig.

A piacteret akkor még nem ékesítette a  
szép Mária szobor. Itt állott akkoriban a  
rosszant postaház, trágyadomboktól körülvéve,  
s nem messzire innen éktelenkedett a rozoga  
cédula ház is.

Bolt a városban keltő volt, de azok is  
csödbe jutottak.

Az iparos osztályt néhány cizmadiás, szabó,  
két lakatos, egy kádár, egy bogár, két ko-  
vács, egy asztalos, két kalapos, két szűr-  
szabó, két szűrgyártó, két kötélverő, egy szap-  
panos, egy festő, egy pék képviselte.

Hontvármegyének akkoriban Ipolyságon  
kívül más községekben is voltak hársai, szabó,  
résziat a kertült orvosok, résziat pedig a mé-  
nyében tanyszerő katonaság tisztjei számára.  
E községek a következők voltak: Bat, Baráti,  
Berence, Börzsony, Csáb, Csabrigarabó,  
Drégely, Gyerk, Hont, Magyarad, Ipolyszászót,

Perföcsény, Tesmag, Szalka, Vámosmikola  
és Visk.

A rabok a gyerkli megyei házban helyez-  
tettek el egy élelmexési biztos, egy őrmester  
és több hajdu felügyelete alatt.

Érdekes megtudunk azt, hogy a megye-  
háza Ipolyságon részletekben épült.

A megyei randk 1822. december 9-én  
tartott közgyűlésen határozták el a megye-  
háza építését. S miután a belvárosban alkal-  
mas telek nem volt, kint a Homokon az u.  
n. Babadombon kezdtek felépíteni.

Piacshy Ferenc kir. tanácsos, alispán nagy  
erővel vette az építkezést. A falak már 2  
méternyire emelkedtek ki a földből, sőt az  
akkori régi kis kápolna közelében már az  
első emeleti falak is állottak, a pincék, bő-  
rtökök, kutak, jégvermek elkészültek, amikor  
az 1830. évben tartott tisztújító közgyűlésen  
Piacshy megezdött alispán lenni. Miután új  
tisztikar alakult s miután a megye kor-  
mányzatára túlsúly befolyást pedig újabb  
elemek nyertek, az épület befejezése iránti  
tűrelmüket elvesztvén: annak beszüntetését  
sürgötték. (L. Gyürky A: 54. év Hont vm.  
történetéből)

A homoki építkezés tehát beszünttetett.

A belvárosban már meglévő megyeház  
akkori telkét akként nagyobbitották meg,  
hogy az ezzel szomszédos jobbágy házakat  
kiszjátították s lebontották. Ezek helyett a  
jobbágyok a Homokon kaptak új telkeket s  
szokan a megye költségén építették fel új  
házaikat. A homoki külvárosnak eredete te-  
hát innen származik.

A homoki megyeház lebontott épületnya-  
gából Majthényi Antal alispánága alatt felépít  
a megyeházának bal szárnya. Az eme-  
leten egy kisebb tanácskozási terem, mellette  
az alispán s esetleg a főispán részére három  
szoba, a négy járási főbíró számára 1—1  
szoba, földszinten a pénztár, jegyzői hivatal,  
levéltár és a várnagyi lak nyert elhelyezést,

— **Letörlik az indokolatlanul magas borárakat.** A Pesti Tőzsde szaklap jelenti: Mint értesültünk, illetékes körök elhatározták, hogy a borpiac egészséges fejlődése érdekében, valamint a fogyasztás alakulásának szempontjai miatt a borárak további emelkedését megakadályozzák. Ennek érdekében minden eszközt latbavetnek. A kormány ez irányú törekvéseit természetesen nemcsak a fogyasztók közöttiség szelész rétegeiben üdvözik nagy örömmel, hanem a borkereskedelem azon józan felfogású köreiben is, ahol a túlzott árfejlődést már régen helytelenítik. A Közellátási Hivatal közölte a kereskedők érdekképviseletével, hogy magasabb áron vásárolt borok alapárát még az esetben sem hagyja jóvá, ha ezt a magasabb árat a felek közlével kellőképpen igazolják. Ajánlatos, hogy a borkereskedők a január hó folyamán kialakult áraknál magasabb áron semmiesetre se vásároljanak, mert ezeket a vételeket a Közellátási Hivatal úgy sem fogja jóvá hagyni. De ilyen magasabb áron eszközölt vételnél a kereskedők kiteszik magukat annak, hogy a repülőbiztonság helyszíni ellenőrzése kiszáll hozzájuk. Ugyanis az indokolatlanul magas borárak letörésére repülőbiztonságok felállítását tervezik. E bizottságok a vendéglőknél és kereskedőknél egyaránt ellenőrizni fogják nem csak a borárakat, hanem a kalkulációt is. Ezen erélyes intézkedések révén illetékes körök biztosan számítanak arra, hogy a borpiac alakulása egészségesebb irányt vesz.

## APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekre ké-  
rünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni!

**Veszek** jókarban lévő mély gyermek-  
kocsit és fürdőkadát, Nemes  
Imre, Terpenye. 89

**Napocsibe** előjegyzés sorrendjében  
kapható! Bérkeltést is  
vállalok. Érdeklődni lehet Eder divatház. 112

**Értesítés.** Lévai fényképezés műtermei-  
ket minden hétfőn zárva  
tartják. 113

**Kiadó** egy különbejárta butorozott utcai  
szoba. Koháry-utca 30.

**Tanulót** felveszek, Sebő Antal uri és női  
szabó. Vak-Bottyán-u. 4. 210

**Eladó** földek. Mátyás király-u. 5. 208

**Eladó** modern komplett hálószoba butor.  
Zrinyi-u. 12. Poprácz Jánosné. 207

**Bognár** saját számmal április 1-re  
felvétetik. Ajánlatok fizetési  
igényekkel és bizonyítvány másolatokkal fel-  
szerelve Somogyi Béla gazdasága — Kistúr,  
küldendő. 209

**Eladó** a „Legelő”-ben 1100 négyszögöl  
szántóföld. Dr. Perger ügyvédnél. 205

**Léván** 2 szobás lakást keresek, cserébe  
adok Érsekújvárot 2 szobás kom-  
plett családi házat. Cim a kiadóban. 204

**Egy** uj fekete posztó férfi télikabát eladó.  
Erdeklődni lehet: Eder divatházban. 203

**Asztalossegédet** azonnali belé-  
pésre felveszek.  
Ujfalussy János. 202

**Eladó** vaskályhák, két benzinmotor és  
720 as cséplő, bővebbet Léván  
Gömbös Gyula-u. 1. 200

**Tanulóleány** felvétetik, Bartos fod-  
rász. 197

**Keresek** egy szoba-konyhás lakást azon-  
nalra. Cim a kiadóban. 196

**Keresek** egy különbejárta butorozott  
szobát azonnala.  
Cim a kiadóban. 195

**Kisüsti** pálinkát és bort közvetít Gál  
Gyula Nagysalló, Bars megye 194

**Butorozott** szobába lakótársnőt ké-  
resek. Cim a kiadóban 193

**Kákában** 2 szoba komfortos, vízvezé-  
tő házat P 75 000-ért  
elad Rozsnyó ingatlan irodája. 192

**Génye** majornál több hold szántót P  
8-vel elad Rozsnyó ingatlan  
irodája. 191

**Tizenegy** helyiségből álló kettő fedél  
alatt levő adómentes házat  
P 49 000-ért elad Rozsnyó ingatlan irodája. 190

**Kettő** szoba, konyha, speiz, adómentes  
házat P 35.000-ért elad Rozsnyó  
ingatlan irodája. 189

**Kákai** parkettás, vízvezető, komfortos  
bérházból több részt elad Rozsnyó  
ingatlan irodája. 188

**Kákában** 1405 négyszögöl szőlőtálat  
P 15.000-ért elad Rozsnyó  
ingatlan irodája. 187

**A város** belterületén kettő szoba,  
konyha, pincéből álló magas  
építkezési házat P 30.000-ért elad Rozsnyó  
ingatlan irodája. 186

**Nagybirtokot** vesz Traktorral el-  
látott cséplőgarnitúra-  
kat vesz. Dohányszárítókat vesz Rozsnyó  
ingatlan irodája. 185

**Himzett** batiszt függöny 2 drb. eladó  
260x130 ablakra. Megtekint-  
hető hétfőn, kedden 9—10 között. Damjanich  
u. 1. 184

**Nős** kisgyermekes lakatot, ki autó javítás-  
hoz is ért állandó alkalmaztatásra  
keresünk. Lakás és természetbenek mellett  
fix fizetést adunk. Ajánlatok Vay malom Csiffár  
küldendő. 183

**Eladó** Ipolybélen egy szelid, kocsiban jól-  
járó és hátsólonk alkalmas Nónius  
mén. Fedezetésre nagyon alkalmas. Veres  
Sándor, Ipolybél. 182

**Egy** jó karban lévő rádió eladó. Aponyi  
u. 26. 180

**Eladó** 700 □-öles beltelek. Cim: Nagy-  
atádi-u. 15. 179

## A közöskönyvnyi részkiosztás

1944. évi február hó 7., 8.  
és 9-én fizettetik ki a Katoli-  
kus Körben.

VEZETŐSÉG.

## Itt az ideje a téli permetezésnek!

Dormant-wash, valamint mész-  
kénlé készítéséhez szükséges  
égetett mész és kénpor főzési  
utasítással kapható a Gyümölcs-  
termelő Egyesülete bizományi  
lerakatóban. Postán vagy vas-  
uton utánvétellel szállítja

**Munker Henrik**  
cég. — Léva, Főter 6 szám.



**Szakszerű  
javító-  
műhely!**

**Varrógépek, kerékpárok,**  
bel- és külföldi gyártmányu.  
Gramafon lemezek  
legujabb felvetelek.  
**Fegyvergyári**  
vadász- és céllövő fegyverek.  
**Vadászati és halászati**  
cikkek.

**BAROSKA J. Léva. Tel. 130**

## Városi Mozgó, Léva

Tulajdonos: Varenics Antal. — Telefon 67.

**ELŐADÁSAINKAT** hétköznap este 5 és 7 ó,  
vasár- és ünnepnap 1—3—5 és 7 óraor tartjuk.

**PÉNZTÁRNYITÁS:** hétköznap d. u. 4 óraor,  
vasár- és ünnepnapon d. e. 10 óraor.

**VIDÉKIEKNEK** jegyeket telefon vagy  
levélmegrendelésre fenntartunk.

1944. február hó 5-én, 6-án és 7-én  
szombaton, vasárnap és hétfőn

Reprezentatív Páger-film, drámai film-  
költemény, Páger sokadalma művésze-  
tének csúcsteljesítménye.

## ARANYPÁVA

Motto: „A patakok néha megáradnak...  
„A vágy és az indulat néha elra-  
gadja az embert...”

További szereplők: Csorost Gyula,  
Tóth Julia, Bihary József, Mály Gerő.

MAGYAR HANGOS VILÁGHIRADÓ!

1944. február hó 8-án, 9-én és 10-én  
kedden, szerdán és csütörtökön

A valcerok csü. -filmje:

## BÉCSI MELÓDIÁK

Főszerepekben: Hans Holt, Mártha  
Harell, Paul Höbinger.

UFA HANGOS VILÁGHIRADÓ.

Február 11-én, 12-én, 13-án és 14-én  
pénteken, szombaton, vasárnap, hétfőn

## HEGYEK LEÁNYA

Főszerepekben: Fényes Alice, Nagy  
István.

MAGYAR HANGOS VILÁGHIRADÓ!